

TORSDAG 24 MAJ. NR 21/2012

På jakt efter
nycklar till
folks hjärtan

Sidan 2

Maten sinar
i väntan på
regn i Sahel

Sidan 10

Kärlek till
Lekholmen
fyllde en bok

Sidan 12

Designat för
stadens puls

Sidan 4

Tron på Gud ökar med åren

Tron ökar mest bland dem som är 58 år och äldre. KP träffade en dam som mötte Jesus i mogen ålder.

Sidan 8

I Vånå kan
bilisten vila Sidan 11

Allt färre tror – vill ändå
sjunga Den blomstertid

Sidan 4

Kyrkans
eftisar
blir färre

Sidan 5

Kantlax
sökte
kapellet

Sidan 6

Orgeln är höstens instrument

Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Ekonomitänk från medeltiden

KP HAR en medeltida teolog som Thomas av Aquino något att bidra med i den ekonomiska debatten?

Ja, tycker moralforskare Mary Hirschfeld, som leder den ekonomiska institutionen vid ett college i Los Angeles. Katolska *Signum* återpublicerar en artikel där hon analyserar balansen mellan tillväxt och förvaltare, mellan att ha fyllt kvoten för det som är tillräckligt – och principen att låta överflödet gå vidare i kollektivets tjänst.

DET ÄR brännande frågor i ett Europa som brottas med samma balans kring vem som ska bära vem och hur länge bärkraften räcker. I helgen lät Hufvudstadsbladet ett par ekonomiska analytiker spekulera kring vart det krisande monetära systemet barkar. Fokus ligger först på den grekiska ekonomin, där taket kommer emot snabbt samtidigt som Grekland inte lyckats få till en funktionsduglig regering.

Professor Tom Berglund från Hanken i Helsingfors menar att det inte hjälper med hot och tvång. Det behövs en akut kriskänsla hos bägge parter. Det handlar om att stänga den klassiska klyftan mellan vi och de. Om "de" ändå bestämmer – ja då har "vi" varken lust eller mandat att göra något åt den egna situationen. Den här motsättningen, som de grekiska missnöjespartierna har ridit på, riskerar att bli en dyrköpt seger.

THOMAS AV AQUINO argumenterar för materiell rikedom som något gott. Som teolog ser han människan som en fallen natur – men klassar privatägande och all ekonomisk produktivitet som det bästa hon kan åstadkomma. Han demoniserar inte heller egenintresset. Drivkraften att ens vilja verka i ett ekonomiskt system hittar Aquino i just privatägandet. Det handlar dels om hur vi använder det vi producerar, dels om ur vi hanterar det vi äger. Och för honom är ägandet själva nyckeln, inte en rättighet utan en plikt. Utan det saknas viljan att förvalta, menar han. Här tangerar han återigen EU:s utmaning att inte låta ett kollektivt ansvar äta upp det egna ansvar som nås av vetenskapen att man faktiskt är sin egen.

På en punkt klipper den teologiska synen däremot tvärt av ett rätlinjigt tillväxttänkande: I enlighet med katolsk sociallära har all egenhet ett bestämt syfte. Rikedom ska låta överflödet gå till det gemensamma bästa. Med andra ord existerar det ett personligt "tillräckligt".

DET HÄR står i strid med ekonomiska tankegångar om att människans bottenlösa begär utgör drivkraften för all produktivitet. Det begär som inte går att mätta ser visserligen också Aquino uttryck för. Han avvisar det ändå som en längtan efter "artificiell rikedom", som enligt honom egentligen är människans hunger efter något som inte går att stilla med pengar. I vår tid ses motreaktionen som en kulturell olust över vår materialism, i rörelser och konsumentbeteenden.

BOTTENLÖS DY kände nämligen redan Ordspråksboken till: Blodigeln har två döttrar: Mer! och Mer!

"Det handlar om att stänga den klassiska klyftan mellan vi och de."

PROFILEN: FRANK ARTHUR

"Vi söker ständigt Guds hjälp att få nycklar till att låsa upp folks hjärtan."

Söker nyckel till kulturer

Det tryckta ordet har varit Frank Arthurs liv ända sedan han var sexton. Hans kall är att trycka upp och distribuera biblar och andliga böcker som delas ut till människor som själva har svårt att komma över skrifterna.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Han lämnade England 1969 då han var ung för att arbeta med OM, Operation Mobilisation, och missionskeppet Logos. **George Verwer**, organisationens grundare, ville att han skulle ta hand om litteraturen inom organisationen.

– Verwer hade en stark vision att sprida ordet i tryckt form. Den visionen har också format mig, säger **Frank Arthur**.

Kallelsen att trycka och distribuera kristna böcker har Frank Arthur kvar efter alla dessa år. Numera låter han andra trycka åt sig. Tryckerier på olika håll i världen, bland annat i Finland, Kina, Japan och Indonesien, trycker upp stora upplagor biblar och böcker som organisationen Mediaserve delar ut genom sina samarbetspartners.

– Gud har lett oss till att producera olika upplagor av hans ord som är kulturellt riktade till speciella målgrupper. I Etiopien lät vi trycka upp tre olika upplagor av Bibeln, en för kristna med muslimsk bakgrund, en för dem med judisk bakgrund och en för kristna i allmänhet.

Projektet i Etiopien började för tre år sedan när Mediaserve fick frågan om de kan hjälpa till med att distribuera biblar i Etiopien.

– Vi hade kommit så långt att vi stod i beråd att börja trycka biblarna på språket amarinja när jag blev tillfrågad om vi inte kan göra en likadan bibelupplaga för judarna i Etiopien som vi gjort för Ryssland. Det kunde vi göra ganska lätt. Jag visste att många muslimer kommer till tro på Jesus och jag frågade vår kontakt hurdan bibel de får. Då jag fick höra att de får den vanliga Bibeln med ett kors på undrade jag om det tas väl emot hos dem. Korset som

symbol är ett problem för både muslimer och judar. Varför inte göra en mera muslimsk dekoration på en grön pärm?

På så sätt uppstod en bibelupplaga också för kristna med muslimsk bakgrund i Etiopien. Innehållet är naturligtvis som i en vanlig bibel.

– De olika pärmarna görs inte för att förleda folket utan för att bättre passa in i deras kultur. Vi söker ständigt Guds hjälp att få nycklar till att låsa upp folks hjärtan.

Finns det judar i ett område där man ämnar distribuera litteratur strävar Frank Arthur efter att först vända sig till dem.

– Vi har märkt att när vi gått med Guds ord till judarna så har välsignelsen också kommit över andra folk. Rom 1:16 ger oss ett andligt mandat. Genom judarna när vi allt fler hedningar.

Förlamad kvinna kunde gå igen

Projektet att dela ut biblar åt judarna i Ryssland började för 18 år sedan.

– Min hustru **Leena** var på ett möte där man fokuserade på att hjälpa de ryska judarna att flytta till Israel. Gud talade till henne genom de bibelställen man stödde flytten till Israel på. Hon tänkte på den inverkan det skulle ha om judarna själva fick läsa budskapet. I samband med planeringen kom vi till att biblarna inte får ha ett kors på pärmerna utan en Davidstjärna och en menorah-ljusstake på bakpärmerna.

Före Första Moseboken redigerades en sammanställning av de centrala profetierna om landet och löftena om Israel som Guds folk. Efter Uppenbarelseboken följde en sammanställning av

hur Jesus uppfyllde de messianska profetierna i Gamla testamentet.

– Vi såg att Gud välsignade arbetet. Han förde människor i vår väg som hjälpte oss och försåg oss med pengar. Vi kunde genast trycka upp 35 000 biblar. Man vet inte om något är från Gud förrän man börjar arbeta med det. Det var tydligt att vi vandrade i förberedda gärningar. Sedan 1994 har vi distribuerat nästan 400 000 ryska biblar.

Bibelutdelningen följs upp med hjälp av frivilliga från andra organisationer.

– I år besökte frivilliga två äldre kvinnor i staden Vladimir nära Moskva. Den ena var förlamad. Medan besökarna berättade om Jesus för kvinnorna kände den förlamade kvinnan en värme som strömmade genom kroppen och

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Chefredaktör och ansvarig utgivare
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Normalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds,
tfn (09) 612 615 54

Andreas Andersson
tfn (09) 612 615 52

Nina Österholm
tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

Utges av:
Fontana Media Ab

Bank: Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Nina Österholm

Tryck: Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet
www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpuro,
gsm 041 447 5725

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 68 €
Utlandet 78 €

ett behov av att stiga upp. Så hon steg upp och dansade runt omkring i rummet av lycka. Båda kvinnorna tog emot Jesus som Herre och Messias.

Indien ett megaprojekt

De är inte bara i Etiopien och Ryssland som Mediaserve arbetar. Arthur nämner också Kina, Ukraina, Haiti, Kuba, Burma, Brasilien, Albanien och Kosovo som länder där organisationen verkar.

– Indien är ett megaprojekt just nu, där verkar Herren. I böckerna vi distribuerar där har vi angett ett sms-nummer så att man kan ge respons. Också människor som är ganska fattiga beundrar sig om göra det. En av vår medarbetare som distribuerat 3 000 böcker fick 2 500 svar.

BIBLAR OCH andlig litteratur i de mest varierande former ligger framför Frank Arthur. De här böckerna sänds ut i hela världen.

– Vi arbetar på landsbygden och våra medarbetare delar ut böckerna genom att besöka byar. De säger att de återkommer om några dagar för att höra vad mottagarna tycker om böckerna. När de återkommer upptäcker de många gånger att människorna redan kommit till tro på Jesus.

Det senaste halvåret har organisationen distribuerat en halv miljon böcker i Indien och håller för tillfället på att trycka upp lika många. Målet är att trycka ytterligare en halv miljon innan årets slut.

Varifrån kommer pengarna till allt detta?

– Gud tar hand om oss genom att beröra folks hjärtan. Mycket av vårt understöd kommer in från personer som inte ger så stora belopp. En del av våra

projekt backas upp av andra organisationer. En registrerad kyrka i Shanghai i Kina gav 12 000 euro för biblarna till Etiopien. Det är ovanligt. För oss handlar det om att ta steg i tron och göra det Gud kallat oss att göra. Därefter har pengarna kommit in på de mest överraskande sätt.

En intressant detalj är att projektet i Ryssland har fått överlägset mest stöd från Finland.

– Vi var helt utan pengar när vi startade det projektet. Vi ringde några organisationer som vi trodde kunde hjälpa oss men de hade inga pengar att bidra med. Nästa dag ringde en advokat till en av våra vänner och frågade vad han skulle göra då en klient hade dött och testamenterat pengar till evange-

lisering av judarna. Den kontakten finansierade tryckningen av de 20 000 första biblarna.

FRANK ARTHUR

FÖDD I ENGLAND. TRÄFFADE SIN Hustru Leena som kommer från Vanda då han besökte Indien. Bosatt i Uppsala. Har tre vuxna döttrar och två barnbarn.

LEDER ORGANISATIONEN MEDIASERVE SOM DISTRIBUTUERAR KRISTEN LITTERATUR ÖVER HELA VÄRLDEN. WWW.MEDIASERVE.ORG

Finska julradion får sommarsyskon

WEBBRADIO. Suviradio.fi är sommarvarianten av den populära julkanalen. I juni börjar kanalen höras på nätet.

– Kanalens musik är en lämplig blandning av kända sommarlåtar blandat med konfirmand- och folksånger som alla känner till. Därför uppmanar vi också att man sjunger med, säger **Mika Saare-**

lainen till Kotimaa24.

Saarelainen är musikchef för Jouluradio och ansvarar också för låtvalen i Suviradio.

Suviradio.fi är en internetradio som produceras av Toivontuottajat, Helsingfors församlingarnas medieproducent. Kanalen sänds från och med den 31 maj på adressen www.su- viradio.fi.

Många tillfälliga tjänster i stiftet

PRÄSTER. TD, biskop emeritus **Lennart Koskinen** har beviljats prästrättigheter i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i Ålands södra skärgårdsförsamling 20.6 – 31.7.2012.

Också i många andra församlingar är det mer eller mindre tillfällig besättning som gäller i sommar. Bland

annat församlingspastorn i Mariehamns församling **Anna Lindén** har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i Brändö-Kumlinge församling till och med sista augusti.

I Vörå och Sjundeå har kyrkoherdetjänsterna förklarats lediga att sökas senast 15.6.2012 kl. 15.

Läs hela notisen från domkapitlet på sidan 18.

Bokfika på Luckan

ALL TID PÅ LEKHOLMEN

24.5 kl. 14–15

Mao Lindholm och medverkande i boken berättar!

Simonsg. 8, Helsingfors

Mediedebatt ledde till att tron minskade?

TRO. Å ena sidan tycker finländarna i allmänhet att kristna kulturyttringar är bra. Å andra sidan tror allt färre på kristendomens Gud.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

En dryg fjärdedel, 27 procent, av finländarna uppger att de tror på kristendomens Gud, visar en färsk enkät från Kyrkans forskningscentral. Jämfört med den enkät som gjordes år 2007 har andelen minskat med hela 10 procentenheter.

– Vi har länge vetat att tron minskar men minskningen har varit större än tidigare. Varför just nu, vad har hänt under de här fem åren? frågar forskare **Kimmo Ketola** vid Kyrkans forskningscentral.

Den färskna enkäten visar samtidigt att finländarna är mycket positivt inställda till kristna kulturyttringar som att sjunga *Den blomstertid* på vår festen eller ha kristet program till julfesten. Hela 84 procent har ingenting emot att psalmen *Den blomstertid* sjungs i skolan.

– Det som stiger fram i det här materialet är konflikten mellan livsåskådningen och inställningen till den kristna kulturen. Här finns en spänning som är intressant.

Sociala medier påverkar

Vad är det då som hänt under de fem senaste åren och som lett till ett sådant ras i tron på kristendomens Gud?
– Jag tror inte att det är någon enskild händelse, säger Ketola.

– Under de senaste åren har frågor som gällt kristendom och religion diskuterats mer än förr.

Ketola nämner till exempel partnerskapsdiskussionen och fallen av sexuellt utnyttjande inom den laestadianska rörelsen och den katolska kyrkan.

– De här frågorna väcker livlig diskussion i offentligheten. I de sociala medierna reagerar folk snabbare än förr. Vi har märkt att alla ämnen som berör religiösa frågor snabbt får många kommentarer.

Ketola påpekar att det här i och för sig inte borde påverka människors livsåskådning eftersom livsåskådningen oftast bygger på mer grundläggande värderingar. Men Finland är liksom det övriga Norden ett land där religionsutövandet inte är socialt. Det är väldigt få som regelbundet deltar i gudstjänster.

– Eftersom kontakten till kyrkan och församlingen är svag påverkas också livsåskådningen lättare av den offentliga debatten, tror Ketola.

KAMPENS KAPELL invigs den 31 maj klockan 18 med allsång på torget då kapellet välsignas av biskop Irja Askola. Även biskop Björn Vikström och biskop Ambrosius deltar i invigningen som är öppen för allmänheten.

Stillhet och ro mitt i vimlet

KAPELL. Om en vecka öppnar landets nyaste och kanske mest unika kyrka, Kampens kapell i Helsingfors.

TEXT OCH FOTO:
ANDREAS ANDERSSON

Ett trettiotal journalister är knäpptysta och smakar på lugnet som stärks av det ljusa träets mjuka former och fågelkvittret från de osynliga högtalarna.

Vid ena sidan av torget i Kampen, ett av Helsingfors livligaste knutpunkter, reser sig kapellet som är unikt både

till design och funktion. Kyrkan och socialverket kommer att stå sida vid sida.

– Det är viktigt att kyrkan och staden samarbetar, för vi gör till stor del samma jobb, säger diakon **Janette Grönfors**.

Hon är en i teamet på tolv som har Kampens ka-

”Kapellrummet är främst till för att man ska kunna stilla sig.”

Nanna Helaakoski

pell som arbetsplats när det invigs om en vecka. Enligt verksamhetsledare **Tarja Jalli** finns det tre element som är ledord för arbetet: stillhet, människomöten och samarbete. Människomötena sker i farstun, det finns inga arbetsrum.

– Det är viktigt att kapellet är lättillgängligt och svarar på människornas behov, säger Jalli.

Till arbetsteamet hör också en präst.

– Kapellet är på mitt ansvar men jag strävar efter att vara hela områdets präst, säger **Nanna Helaakoski**.

Arbetsteamet gissar att kapellet får besök främst av tu-

risterna på sommaren men på hösten ska det ge ro till dem som rör sig i Kampen till vardags.

– Vi planerar att ha andakter varje vardagsmorgon så att människor kan komma hit före jobbet, säger Helaakoski.

Andakterna ska vara korta och uppmana till stillhet. Enligt Helaakoski ska kapellet vara öppet för alla. Det finns en dopfont men planen är att inga förrättningar ska hållas i Kampenkapellet.

– Kapellrummet är främst till för att man ska kunna stilla sig.

Rummet har inga fönster och de massiva träväggarna stänger ute vimlet på gatan.

FÖR OSS finländare är tron på Gud sällan något som skulle fungera som ett socialt kitt. Då allt färre går i kyrkan påverkas man också lättare av medierna. FOTO: KP-ARKIV

KYRKOMÖTET NÄTVERK

Nya vindar i kyrkomötet

Om kyrkan inte är en demokrati, vad är den då? frågar sig journalisten och kyrkomötesombudet **Johanna Korhonen** i det färskna numret av webbtidningen *Kirkonkellari* (www.kirkonkellari.fi).

Hon lyfter fram behovet av att forma grupper och planera beslut på samma vis som i riksdagen. Korhonen skriver också om nätverket *Muutoksen tuuli* (förändringens vind) som består av 41 kyrkomötesombud som vill förnya mötesrutinerna och göra det tydligare vilken teologisk linje ombuden står för.

KYRKOR SOMMARÖPPET

279 vägkyrkor i sommar

Tio kyrkor från Borgå stift håller sina dörrar öppna för vägfarare i sommar. Sammanlagt 279 kyrkor i hela landet deltar i sommarens vägkyrkoprojekt. De flesta, 51 kyrkor, finns i Uleåborgs stift. Även femton ortodoxa kyrkor finns med bland vägkyrkorna.

Senast den 10 juni är kyrkorna öppna och de hålls öppna tills skolorna börjar i höst. Alla vägkyrkor finns samlade på www.taivaallinenaukopaikka.fi. Förutom information om kyrkorna finns där också information om övriga sevärdheter och simstränder i närheten.

MASSMEDIER OPINIONSNÄMND

Karikatyrteckning friad

Kirkko & kaupunki bröt inte mot god journalistisk sed genom att publicera en karikatyr som kritiserade sannfinländarna, anser Opinionsnämnden för massmedier.

I **Ville Rantas** teckning önskar figurerna som kan identifieras som partiets riksdagsmän en ”skit jul åt alla som inte är finländska konservativa heterosexuella”.

Chefredaktör **Seppo Simola** skriver i sitt genmäle att teckningen är ett inlägg i en diskussion om invandrare och sexuella minoriteter som senare förringats som ironi.

Församlingens eftis krymper i Esbo

EFTIS. Församlingens eftermiddagsverksamhet i Esbo minskar i höst.

TEXT OCH FOTO: **ANDREAS ANDERSSON**

Esbo svenska församling har i dag eftermiddagsverksamhet, eftis, på fem ställen. I höst blir de bara tre när de två största faller bort. Antalet barn minskar från över 200 till 85. Orsaken är att församlingen inte fick förlänga sitt avtal med staden.

– Visserligen är jag missnöjd, det känns aldrig bra att förlora. Men jag ser också nya möjligheter, säger **Carina Sivén** som leder barnverksamheten och eftis i Esbo svenska församling.

De två eftisarna som inte längre ordnas i församlingens regi är Karamalmen och Finno. I Karamalmen valde staden att ge understöd åt Folkhälsan.

– Den andra tjänsteproducenten valdes helt på basen av ansökningarna, säger **Jaana Suihkonen**, utvecklingschef vid Resultatentheten för

svensk dagvård och utbildning i Esbo stad.

Eftermiddagsverksamheten är verksamhet som staden understöder. När avtalet med en tjänsteproducent är på väg att ta slut kan också andra intresserade aktörer ansöka om understöd. Enligt Sivén har samarbetet med Folkhälsan, som också ordnar eftisverksamhet i Esbo, varit bra. Därför är hon överraskad över att det nu blir konkurrens.

Församlingen har också haft morgonverksamhet i Karamalmen men den har församlingen stått för. Staden ger understöd endast för eftermiddagsverksamhet.

Egna utrymmen

I Finno påbörjas ett pilotprojekt där staden är huvudman och de som jobbar på eftis är

”Vi hoppas på att ha de bästa eftisarna i Esbo.”

Carina Sivén

anställda av staden, i praktiken skolgångsbiträden och assistenter. Enligt Jaana Suihkonen är det praxis i Esbo att eftisarna använder skolans utrymmen så att de utnyttjas maximalt. Oftast reserveras inga egna utrymmen för eftis. Det är Carina Sivén emot.

– Vi har tydligt sagt ifrån att eftis ska ha egna utrymmen. Den ska inte vara skolans förlängda arm, säger Sivén.

Fokusera på kärnan

Trots att församlingen blir av med 65 procent av sina eftisinkomster kommer inga anställda att sägas upp. I dag har verksamheten 30 ledare, på hösten kommer de att vara nitton. Men de som går pensioneras eller har haft tidsbundet kontrakt.

– De andra eftisarna får fler ledare. Staden förutsätter att man ska ha en eftisledare per femton barn. I ett eftis med 20–30 barn kommer vi att ha tre till fem ledare. Efter två år, som avtalet gäller, hoppas vi på att ha de bästa eftisarna i Esbo.

Sivén säger att föränd-

ringen innebär att eftisarna i framtiden kan satsa mer på kärnan i församlingsverksamheten: den kristna fostran. Församlingen går inför att i framtiden ha eftis i sina egna utrymmen.

Inget tvång

I Karamalmens eftis läser barnen bordsbön inför mellanmålet. ”Mat på bordet i dag igen, tack vår Herre som gett oss den. Amen.”

– Men vi tvingar inte kristen fostran på någon, vi har haft barn med olika religioner. Vi förutsätter att alla kan delta i bordsbönen men ifall ett barn hör till ett annat trossamfund diskuterar vi med föräldrarna hur vi går till väga i praktiken, säger Sivén.

Enligt Jaana Suihkonen har staden haft ett gott samarbete med församlingen.

– Församlingens tyngdpunktsområde ligger i kristen fostran, men eftermiddagsverksamheten ska kunna rikta sig åt alla. Sedan finns det enskilda föräldrar som vill välja ett annat alternativ för att församlingen är huvudman.

All tid på Lekholmen

Lekholmen, Helsingforsförsamlingarnas lägerholme, är en unik plats i storstadsområdet. *All tid på Lekholmen* är en bok om Lekholmens väsen och verksamheter för alla dem som någon gång varit i kontakt med lägerområdet.

(09) 612 615 30

www.fontanamedia.fi

Magnus ”Mao” Lindholm är kulturarbetare, pol.mag. och skriftställare. Han har skrivit ett flertal historiker, en biografi och gett ut en essäsamling. Han är också aktiv fotograf och tonsätter dikter.

Foto: Viveka Schoultz

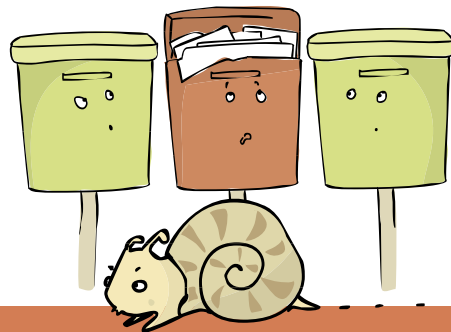
BOKRELEASE OCH FILMPREMIÄR SAMT FOTOUTSTÄLLNING

Lekholmsboken ”All tid på Lekholmen”, skriven av Magnus Lindholm presenteras. Bokrelease anordnas i Församlingarnas hus på Tredje linjen 22 andra våningen fredag 25.5.2012 med början kl.13 i Engelsalen. Premiärvisning av den nya Lekholmsfilmen gjord av Tomas Vikfors och Niclas Johansson. Dessutom kan man bese en fotoutställning om Lekholmens verksamhet genom åren, sammaställd av Magnus Lindholm.

Gemensamt svenskt församlingsarbete

”Fel adress, fel namn!?”

Det är i regel din lokalförsamling som erbjuder dig Kyrkpressen. Adress- och namnändringar sker automatiskt. Om det dröjer, kontakta pastorskansliet i din församling!

CARINA SIVÉN ser positivt på möjligheten att satsa mer på de tre eftisar som fortsätter även om hon naturligtvis är missnöjd över att två av församlingens eftisar inte får fortsatt understöd.

ÖVERGREPP FÖRLÅTELSE

Ursäkter efterlyses

Den gammallaestadianska rörelsens ledning vill träffa ärkebiskop **Kari Mäkinen** och diskutera möjligheten att be om ursäkt för fel som begåtts i samband med utredningen kring fall av sexuellt utnyttjande som förekommit inom rörelsen, skriver Helsingin Sanomat. Beslutet att be om ursäkt är ännu inte fattat, poängtegar **Tuomas Hänninen** som är generalsekreterare för de laestadianska fridsföreningarnas centralförbund.

Också Borgå stifts biskop **Björn Vikström** tycker att den laestadianska rörelsen borde be offren om ursäkt.

FONTANA STYRELSEVAL

Fontana fick ny styrelse

Fontana Media fick ny styrelse vid bolagsstämman förra veckan. I styrelsen sitter **Bo-Göran Åstrand**, **Heidi Juslin-Sandin**, **Lucas Snellman**, **Hans Boije** och **Stefan Vikström**.

Fontana Medias ägare

Församlingsförbundet hade årsmöte förra veckan och valde in nya medlemmar i förbundets styrelse. **Anders Kronlund** återinvaldes, **Monica Cleve** och **Rainer Karvonen** är nya namn. I förbundets styrelse fortsätter **Ann-Mari Holländer**, **Monika Björkgren-Thylin**, **Stefan Vik-**

ström, **Lars-Eric Henriksen** och **Heidi Juslin-Sandin**. Biskop **Björn Vikström** är ordförande för Församlingsförbundets styrelse. Vid årsmötet fick medlemmarna också höra ett sammandrag om Församlingsförbundets och Fontana Medias verksamhet.

Boosta energi inför hösten och vintern:

Må bra resa till Bad Gastein 10-17 september!

Kurs i hälsa och välmående kombinerad med vandringar i det underbara alplandskapet, härliga cykelturer och varma bad hjälper dig att bli av med negativa beteendemönster, oro och stress.

Ur kursinnehållet: Mindfulness, stresshantering, mental träning, självbildsanalys mm.
Meditationer, tester och praktiska övningar!!!

Kursledaren Gia Mellin-Kranck

Mera information: www.creavida.fi.

ring: 040/5437801

Sista anm.dag:12.6

KING TOURS

DIN PERSONLIGA RESEARRANGÖR

Höghklassiga grupper på svenska!

King Tours är en väletablerad researrangör med intressanta resmål i länder med tusenåriga sevärdheter. Resorna fokuserar på historia och kultur och leds av erfarna reseledare och kunniga lokalguider. Våra hotell håller god standard, ett gediget utflyktsprogram ingår alltid, liksom tid för vila och egna upptäckter.

7 – 14.10.2012 Malta, en historisk resa.
Valletta, Mdina, Rabat och Gozo.

28.10. – 8.11.2012 Rundresa Jordanien och Israel.
Nasaret, Gennesarets sjö och Jerusalem, klipptaden Petra, Röda Havet och Döda Havet.
Välkommen att kontakta Tuija för närmare information!

King Tours, c/o Tuija West,
Strandgatan 16 B 35,
65100 VASA
Tel. 06 3122 476
Gsm 0400 298 151
tuija@kingtours.se
Dagsprogram finns på
www.kingtours.se
eller på begäran.

Välkommen till Endivo!

Vi betjänar Er med mångårig erfarenhet inom catering- och lunchbranschen! Vänd Er med förtroende till oss när Ni planerar Er festdag!

**Julfester • Släktfester • Bemärkelsedagar
Familjefester • Minnesstunder • Affärsmiddagar
Företagskonferenser/-möten • Bröllop
• Examensfester**

endivo

– Lunch
– Catering

Matservice K. Mård
Östarpåvägen 32, 68600 Jakobstad
Tel. (06) 788 87 50

Välkommen!

• www.endivo.fi • epost: catering@endivo.fi

BYAFORSKARNA I Kantlax ger inte upp letandet efter kapellet på Kappasand som Kantlax byasågen berättar om.

Inga tydliga spår av kapell i Kantlax

UTGRÄVNINGAR. Några bevis på att det funnits ett kapell i Kantlax, Nykarleby fann man inte vid utgrävningarna förra veckan.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Det mest intressanta fynd forskarna gjorde på Kappasand var några gamla bitar träkol som man fann invid några stenar som kan ha varit en husgrund.

– Något har varit där, men det bevisar inte att det varit ett kapell, säger byaforskaren Valfrid Back. Det kan också ha varit en bostad.

Kolet blottades när grävmaskinen rev upp rötterna och stubben till en gammal hägg som fällts inför utgrävningarna. Så det är inga rester av en nutida brasa.

– Kolet måste undersökas för att man ska kunna datera det.

Som Kyrkpressen berättade i november i fjol har grup-

pen byaforskare i Kantlax ända sedan sjuttioalet velat ta reda på vad som döljer sig i marken på Kappasand.

Enligt byasågen, vars tidigaste dokumentation är från 1868, ska här ha funnits ett kapell. Det kapellet kan ha härstammat från tiden när Kantlax började befolkas på 1300-talet. Då Kappasand är en av de högsta punkterna i byn gick strandlinjen här vid den tiden.

Senaste vecka fick forskargruppen äntligen sätta skopan och spadarna i marken.

Landskapsarkitekten Pen-tti Risla från Österbottens Museum var på plats för att övervaka.

”Vi hittade inte det där lilla extra, en skärva eller något, som vi hade velat hitta.”

Valfrid Back

– Jag är här på begäran av byaforskarna för att övervaka och stoppa utgrävningarna ifall det behövs, säger han. Det här är ju inga arkeologiska utgrävningar.

– Även om man inte finner något är det bra att man utför utgrävningar på platser som är förknippade med en lokal sägen. Om inte annat så är det bra att göra det innan man bebygger tomten.

Gravarna lättare att finna
Risla räknar inte med att finna några spår av ett kapell annat än om man råkar hitta något föremål som använts där.

– Men finns det gravar borde man se bruna linjer på en och en halv meter gång-er en halv meter i leran under matjorden.

Om gravarnas existens finns det inte lika starka antydningar om i byasågen som om kapellet. Men man utgår från att folk som dog på den tiden också begravdes intill kapellet.

För att vara jordbruksmark är jorden i Kappasand ovanligt ren.

– Man brukar i allmänhet inte behöva gräva länge förrän man hittar gammalt skräp såsom till exempel benbitar i gamla jordbruksmarker, säger Risla.

Efter en dryg timmes gräv-
arbete deklarerar Risla:

– Ni kan nog sluta gräva nu och jämna ut platsen.

Forskarna fortsätter

Var utgrävningarna en besvikelse?

– Vi hittade inte det där lilla extra, en skärva eller något, som vi hade velat hitta, säger Back. Det lilla fyndet som hade bevisat att ett kapell funnits på Kappasand. Men kolfyndet visar ju att något funnits där, så man kan inte kalla utgrävningarna en besvikelse. Det är ju inte utslutet att fyndet härstammar från kapellet.

Så även om proffsen förlorar intresset för platsen gör inte byaforskarna det.

– Vi har inte gett upp ännu utan vi kommer att fortsätta gräva på Kappasand, säger Back. Det finns ännu ytor som vi inte tittat på.

NORGE GRUNDLAGSÄNDRING

Kyrka och stat går skilda vägar

Den norska staten och kyrkan klippte förra veckan av de band som bundit ihop dem de senaste 500 åren. Det norska Stortinget, riksdagen, behandlade då grundlagsändringen.

De viktigaste argumenten för grundlagsändringen är en likabehandling av den norska kyrkan och de andra religiösa och filosofiska samfundet. Dessutom har kyrkomötet länge velat att beslutanderätten över kyrkan ska överföras från riksdag och regering till kyrkan. Det här kommer lagändringen att tillmötesgå.

SVERIGE DOP

Något fler svenskar döptes

I fjol döptes 59 164 personer i Svenska kyrkan. Det är 73,5 procent av de barn som hör till kyrkan och är en ökning med 0,3 procent.

Färsk dopstatistik visar att den allra vanligaste dopdagen i Svenska kyrkan är en lördag och att flest dop äger rum i oktober. 59 procent av dopen ägde rum en lördag 2011, 36 procent på en söndag. Den populäraste dopdagen förra året var lördagen den 12 november, då 961 personer döptes, skriver Dagen.

Kantorer erbjuder orgellektioner

MUSIK. På hösten blir det musikeftis i Tomas kyrka varje torsdag.

TEXT & FOTO:
NINA ÖSTERHOLM

I Sverige och Norge har "orgelboomen" redan startat. I höst inleder Johannes församling ett slags eftisverksamhet i musikens tecken.

Egentligen är det inget nytt. I alla tider har kantorerna gett musiklektioner, det var till dem eller till byns spelmän man kunde gå för att lära sig spela instrument, säger **Anna-Maria Böckerman**, kantor och en av initiativtagarna till den nya musikverksamheten i Johannes församling i Helsingfors.

Tillsammans med kollegan **Dag-Ulrik Almqvist** kommer hon att viga höstens torsdagseftermiddagar åt att undervisa i orgelspel.

Vi tänker oss att eleverna är barn i förskoleåldern och uppåt. Man behöver inte ha

några förkunskaper alls, bara ett intresse för att spela.

Roligast tillsammans

Hur orgellektionerna sist och slutligen utformas beror på gruppen. Enskilda lektioner är möjliga, bägge kantorerna är vana pedagoger.

Allra roligast är det ju att spela tillsammans. På orgeln kan man spela två samtidigt och det blir fint med rytm-instrument till, säger Böckerman.

Hon hoppas att barnen så småningom ska kunna delta med musik i gudstjänsten.

I gudstjänsten uppträder man inte men ändå får känna glädjen av att göra musik tillsammans.

Kan vem som helst lära sig spela orgel?

Alla kan kanske inte livnära sig som musiker men de allra flesta kan uppnå en sådan nivå att de själva njuter av den musik de gör.

Smörgåscafé

Samtidigt som kantorerna håller lektioner på orgelläk-

taren kommer församlingens pensionärskör *Passionärerna* att ordna eftermiddagscafé i kyrkans aula.

Barnen kan komma direkt till kyrkan från skolan. Här finns en vuxen som tar emot dem och hjälper dem breda en smörgås. Man kan ha läxorna med sig eller spela medan man väntar på sin lektion. Det går säkert bra att ha med en kompis som sällskap om man så vill.

Också de föräldrar eller andra vuxna som kanske för och hämtar barnen till orgellektioner kan fördriva tiden i caféet.

Det blir lite eftis över det hela.

De skolor som ligger närmast kyrkan i Mejlans är Zacharias Topeliuskolan, Munksnäs lågstadieskola och Åshöjdens skola som för tillfället är utlokaliserad till Topeliusgatan.

Kostar inget

Läxor, prov och examen brukar ju höra till all undervisning. Men Johannes kantorer tänker inte förhöra eleverna.

För att kunna öva mellan

lektionerna är det förstås bra att ha ett piano hemma men det går också att komma och öva på orgeln i kyrkan.

Eftersom lektionerna hålls på kantorernas arbetstid är undervisningen helt gratis.

Något enstaka häfte kan man behöva köpa, annars kostar det ingenting, säger Anna-Maria Böckerman.

Hon hoppas att också föräldrar som kanske inte har råd att betala dyra lektioner på musikinstitut ska få upp ögonen för verksamheten.

Det finns så mycket gott i musiken och det är roligt att lära sig spela. Samtidigt övar man upp både koncentration och motorik. Förstås ska själva intresset också finnas hos barnet, men som förälder kan man uppmuntra till att våga prova på någonting nytt.

Annars får man väl komma och spela själv. Vi tar också emot vuxna elever!

Öppet hus med kantorerna i Tomas kyrka 23 augusti kl.16-18. För frågor kontakta am.bockerman@evl.fi eller dag-ulrik.almqvist@evl.fi.

VÅGA FRÅGA

Varför putsa fasaden?

JAN-ERIK "NANNE" NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarförfrågningar om familj och relationer.

Vad ska man ta sig till då grannar eller släktingar börjar påpeka att det är länge sedan man besökt en anhörigs grav? Hur ofta ska man besöka en grav för att det ska "duga"? Vad har besöken vid graven för funktion, varför är de viktiga?

BÄSTA DU! Jag uppfattar att du känner dig trängd av släktingars och grannars påpekanden. Du vill inte sära andra människors känslor med ditt beteende. Men att besöka en anhörigs grav är ändå en högst personlig angelägenhet. Därför är min första reaktion på frågan: Vad har grannar och släktingar egentligen med det här att göra? Vi besöker ju inte en grav för att duga inför omgivningen, och den döde behöver inte våra besök. Vi besöker graven för att vi vill minnas en medmänniska. Men vi har inte samma behov av att komma ihåg alla människor. Det finns människor som lämnar många goda minnen efter sig, det finns också några vars minne av någon orsak gör oss kallla inombords. Vi står ju inte automatiskt varandra nära för att vi är släkt eller grannar.

Att iakta och granska andras besök vid graven vittnar kanske om ett behov av att "putsas fasaden". Man vill att allt ska se bra ut utåt. Under denna önskan finns kanske också ett slags primitivt tänkande som säger att det är kränkande om alla inte följer samma sed och hedrar graven med besök. Då glömmar man bort att den döda faktiskt är död. Det som finns i graven är de förmultnande resterna av kroppen, inget annat.

ATT BESÖKA graven är bara ett av många sätt att uttrycka sin sorg och sin respekt för den avlidna. För de närmaste anhöriga ger möjligheten att besöka graven en chans att knyta an till den döde och samtidigt en slags bekräftelse av avskedet. Vi kan inte längre möta den som är död, men samtidigt blir relationen till den avlidne som person mera tydlig och värdefull när den inte längre skymms av vardagens trivialiteter. Det här kan kännas viktigt särskilt i början av sorgprocessen. En del går år efter år regelbundet till graven, men jag tror inte att man kan säga att de sörjer mera än andra människor. Deras sorg tar sig bara ett synligt uttryck.

Uppfattningen om vad som "duger" varierar därför ganska mycket, vilket också dina erfarenheter skvallrar om. En del besöker mera sällan sina anhörigas gravar. Andra har gjort besöken till en vana. Det här har ju att göra med vad som är praktiskt möjligt. Vi kanske bor långt från den ort där våra anhöriga är begravna, eller vi undviker besöken för att vi upplever stämningen på gravgården som obehaglig. Många har ändå gjort besöken vid graven till en del av sitt julfirande eller en tradition vid Alla helgons dag. Då handlar det vanligen om den närmaste familjekretsen. Många tycker det är stämningfullt på gravgården med alla tända ljus och den rofyllda stämningen känns tröstande.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

NÄR ORGELLEKTIONERNA inleds till hösten kommer det att finnas en ny bänk och justerbara pedaler som gör att också barn och korta personer kan spela på orgeln i Tomas kyrka i Mejlans.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Och hur känns det i dag då?

Hur ser vår tids socialt accepterade känslorrepertoar ut? undrar jag då jag sitter i bussen, läser Karin Johannisson's bok *Melankoliska rum* och sneglar på mina medpassagerare.

Vad känner de som sitter framför mig, blicken glastad riktad mot motorvägen som tar oss österut? Är de glada över att Jens Stoltenberg grät efter massakern på Utøya? Tycker de att deras egen chef är narcissistisk? Kämpar de med smärta, ångest och sömn-

löshet – känslotillstånd som länge var reserverade för överklassen? Har också de undrat över varför Madickens mamma drar sig undan med sin migrän medan barnjungfrun Alva låter barnen vila i trygg vardaglighet? Identifierar de sig med Madickens mam-

ma eller med Alva? På 1980-talet var det lite inne att vara utbränd och ha magsår. Har någon i bus-sen ont i magen? Äter de samma piller som jag? I dag vet alla att man får magsår av helikobakterier och att det går att fixa. Utbrändheten har bytt kön och tappat

status. I dag är det de som omöjligt kan påverka sitt arbete som går under av att ha alltför mycket att göra. De som har ekonomiskt kapital downshifter och bor halva året i Thailand. Det är kanhända inte längre inne att ha en alltför välfylld kalender.

Däremot känner jag svaga vibbar av att det har börjat vara lite inne att vara andlig, att ha ett *djup*. Sommarens inneupplevelse måste vara pilgrimsvandringen: ett lämpligt andligt känslotillstånd med inslag av fysiska strapatser och hälsosamt liv.

TRO. Färsk forskning visar att tron på Gud ökar när människor blir äldre. Den här trenden gäller också i det sekulariserade väst. Mest ökar tron bland personer som är äldre än 58 år. Det var just i den åldern Margareta Blomqvist från Sjundeå började söka Gud på allvar.

Ett nytt liv i tro

TEXT: SOFIA TORVALDS

ILLUSTRATION OCH GRAFIK:
MALIN AHO

Jag sätter i väg ett mejl till några slumpmässigt utvalda diakoniarbetare: "Jag skulle behöva få tag på en person som blivit troende och aktiv i kyrkan på äldre dagar, det vill säga 58-årsåldern och uppåt." Följande dag får jag ett mejl med ett namn: **Margareta Blomqvist**, Sjundeå.

Några dagar senare sitter jag på Margareta Blomqvists veranda och njuter av majsolen. I skogen nedanför huset blommar vitsippor, blåsippor och rödsippor och i stolen intill min sitter en mogen dam och berättar hur hennes egen tro blev en knopp och sedan en blomma.

– Det är kanske tio år sedan jag hörde en evangelist från Australien tala på ett möte på Nylandsgatan i Helsingfors. När han berättade kände jag: Just så där är det.

Redan ett tag hade hon varit en sökare. Den resan började med ett engagemang för naturen. Hon ville beskydda och arbeta för djur och natur.

– Jag kände att djuren var oskyldiga och behövde vår hjälp medan människan nog kunde ta hand om sig själv.

Samtidigt kände Margareta Blomqvist att det fanns en mening, att allt hängde ihop på något sätt.

– När jag såg på naturen kändes det som om det måste finnas något mer. Det måste finnas en Gud som skapat allt.

Film blev väckarklocka

En pusselbit föll på plats när hon såg filmen *The Passion of the Christ*.

– Jag såg hur Jesus led och hur han sa: förlåt dem, de vet inte vad de gör. Det fick mig att tänka att kanske också jag borde rikta in mig mer på människor. Det var en plötsligt insikt, en väckarklocka.

Men trots att hon rörde sig i New Age-kretsar verkade det aldrig bli riktigt rätt och så sökte hon vidare.

– Det var först när jag hittade Jesus som mitt sökande tog slut.

Hon hörde predikanten från Australien tala två gånger, och när hon träffade honom andra gången kom han ihåg henne.

– De var också viktigt. Jag kände mig lite som Sackaios som satt i trädet och blev tilltalad av Jesus. Att jag blev ihågkommen för den jag var.

"Det var först när jag hittade Jesus som mitt sökande tog slut."

Margareta Blomqvist

Attityden avgör

Margareta Blomqvist intresserade sig för tro redan under uppväxten, på **Alfhild Fogdes** lektioner i biblisk historia i flickskolan Bullan.

– Hon kunde berätta så medryckande att man bara satt och tog in allt.

Visst hade hon också gått i kyrkan till jul och läst aftonbön. Någonstans under barnåren såddes ett frö som inte lämnade henne utan sakta började växa. Men kyrkan kändes främmande för henne.

– Jag tyckte att alla i kyrkan alltid talade om hur syndig man är. Nu inser jag ju att Jesus tog synden på sig. Det är bara jag själv som ännu går och släpar på den.

Det var inte lätt att vänja sig vid att gå i kyrkan. Gudstjänsten kändes inte riktigt som det hon hade förväntat sig eller sökt.

– Men så en gång tänkte jag att jag ska inte gå med en negativ förhållning utan jag ska gå för Jesu skull. Och då började orden i liturgin röra vid mig på ett helt annat sätt. Om du tycker om någonting beror mycket på hurdan attityd du har och hur du behandlar dina medmänniskor.

Ett liv i bön

I dag är hon medlem i en bönegrupp och en liten "husförsamling" som träffas på fredagar. Hon deltar regelbundet i **Ulla-Christina Sjömans** förbönsvällar. Bönen har blivit livsviktig för henne.

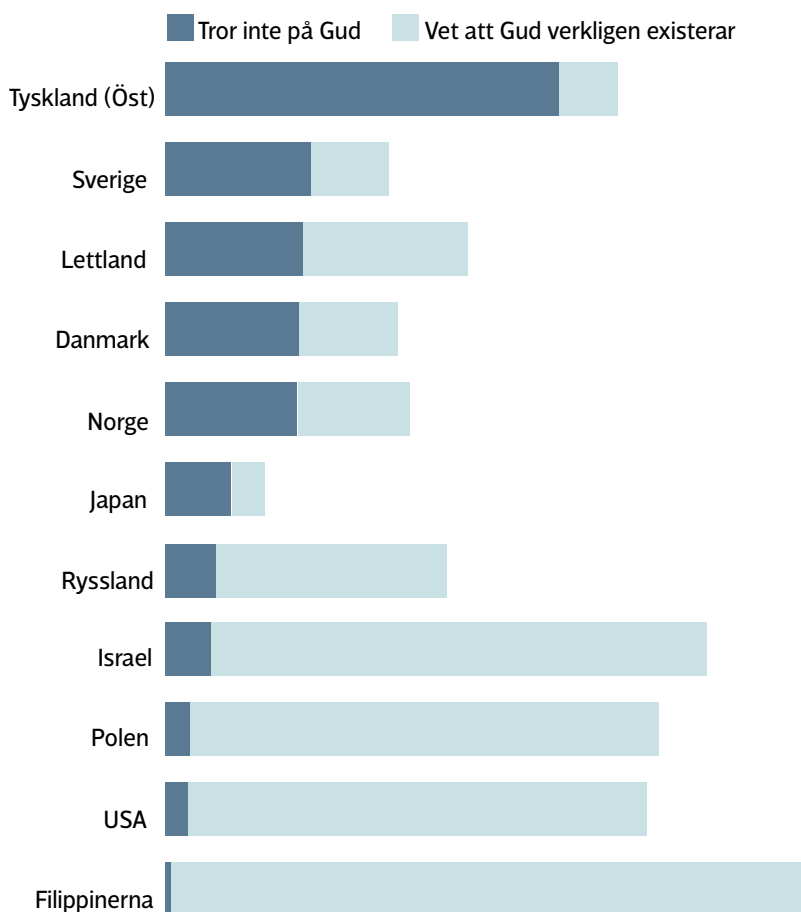
– Jag ber för grannarna och för al-

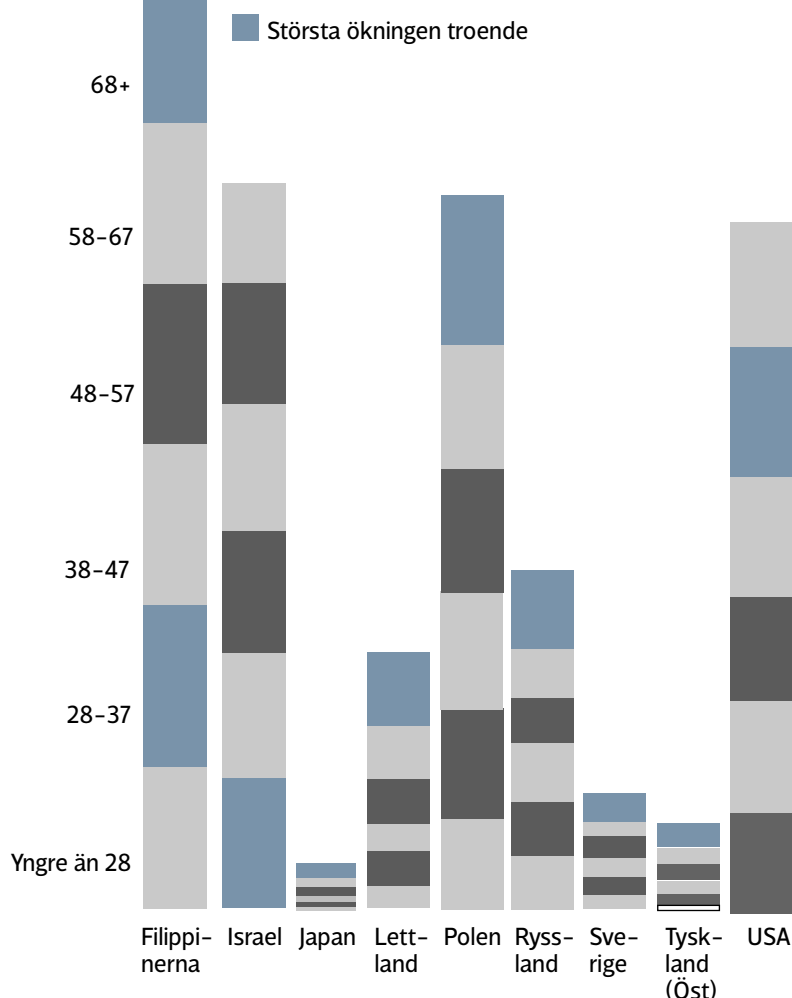
MARGARETA BLOMQVIST i Sjundeå var länge en sökare. Hennes väg till en kristen tro gick via New Age-kretsar.

Troende och ateister

Tro i olika åldersgrupper

TRO I OLIKA LÄNDER OCH ÅLDERSGRUPPER

- **GRAF 1:** Studien "Belief About God Across Time and Countries" rankade en rad länder på basis av hur stark tro de som svarade hade. Studien visar också hur stark övertygelse de svarande hade om att Gud inte existerar. Studien presenterade resultat från trettio länder, men KP lyfter här fram ett urval.
- **GRAF 2:** Studien lyfte också fram hur många i olika åldersgrupper som är säkra på att Gud existerar. Den visar att det i de flesta länder gått så att tron ökat mest i de övre åldersgrupperna.

TRO PÅ GUD I VÄRLDEN

- **Tron ökar** med åldern, visar studien "Belief About God Across Time and Countries". Bara i ett land av de trettio som undersöktes – Israel – verkade tron på Gud minska med åldern. Siffrorna pekar på att en tro på Gud mest sannolikt ökar i de äldsta åldersgrupperna, 57-68-åringar och i gruppen 68+. Det här, antar forskarna, beror på att dödligheten är störst i dessa grupper. Samtidigt visar siffrorna på att sekulariseringen lätt till allt fler åldersgrupper startar sitt vuxenliv med svagare tro än någonsin. Det här påverkar i längden också mängden troende i de äldsta åldersgrupperna.

- **Bara tre länder** – Israel, Ryssland och Slovenien – kunde uppvisa ökande tro i alla åldersgrupper. I de flesta länder minskar tron långsamt. Till exempel i USA tror de flesta fortfarande på Gud, men tron har långsamt eroderat sedan 1950-talet. I Västeuropa och många tidigare socialiststater är ateismen redan så gott som norm. Samtidigt pekar forskarna på en annan möjlighet: att den trostrend som råder i till exempel Ryssland, Slovenien och Israel sprider sig då allt fler grupper reagerar på den existentiella osäkerheten med att utveckla en religiös identitet.

- **Även om** man kan se en anspråkslös allmän tendens mot mindre Gudstro varierar andelen troende och ateister stort från land till land. Andelen personer som är helt övertygade om att Gud existerar varierar från 84 procent i Filippinerna till 4 procent i Japan. I Filippinerna är mindre än en procent av invånarna övertygade ateister, i östra delarna av Tyskland är 52 procent ateister. Också inom det forna östblocket är variationerna mycket stora med Östtyskland som den mest sekulariserade och Polen som ett av de land där tron på Gud är starkast.

- **Finland fanns** inte bland de länder som undersöktes, men Skandinavien placerade sig, med Sverige i topp, bland de mest sekulariserade länderna i världen.

la som jag känner som inte är troende. Livet är inte bara här på jorden och Jesus är vägen till ett evigt liv. Jag tror att det finns ett helvete, ett ställe där man inte får vara med Gud.

Hon ber också ofta för vårt land och vårt folk.

– Under kriget uppmanade presidentens fru alla att be för vårt land. Och jag tror att vi fick bönesvar. Jag har hört om krigsveteraner som träffat ryska veteraner och frågat: varför anföll ni inte, vi var ju så få? Och de ryska veteranerna hade svarat att de såg massor av trupper, massor. Jag tror att Gud skickade sina änglar att beskydda de våra.

Hon har också försökt komma ihåg att be för sina fiender eller människor hon haft svårt för. Det sa ju Jesus att man ska göra.

– Så jag brukar be också för muslimer som förföljer kristna.

Margareta Blomqvist har besökt Israel fyra gånger, senast i mars. Hon ber också för Israel och dess folk och för att nationernas ledare ska kunna fatta kloka beslut.

Se med Jesu ögon

En hel del av bönetiden går också åt till att bearbeta det egna jaget.

– Jag vill så gärna bli kvitt gammal barlast från förr, allt som jag har gjort fel. Gud vill ju att vi ska bli kvitt det gamla och inte längre släpa på det i vårt bagage.

Fast hon vet att hon är förlåten har

hon fått kämpa med att förlåta sig själv. Det är en lång process som kräver en hel del bearbetning.

– Jag brukar fråga Gud att vad vill han att jag ska ta upp den här gången. Och så kommer gamla sår och synder i dagen.

Ett led i den processen har varit att börja se på man och familj med nya ögon: med Jesu ögon.

– Att släppa alla fördomar och all kritik. Be om förlåtelse och sedan låta det gå. Att se de goda sidorna och inte de dåliga.

Bönesvar

Hon har fått uppleva många bönesvar.

– Jag har ofta använt mig av akupunktur och tyckt jag fått stor nytta av det. Men senast när jag hade svår värk i mitt knä och var på väg på akupunktur bad jag att Jesus skulle hela mig i stället om han inte ville att jag skulle gå. Nästa dag var knät helt smärtfritt.

Hennes erfarenhet är att den som ropar ut i förtvivlan får svar. Hon har fått hjälp många gånger då hon bett för sitt hjärta som ibland drabbas av takykardi eller snabb hjärtrytm.

– En gång hände det när jag var i butiken. Jag klarade av att ta mig hem och så la jag mig på sängen och bad. Så fort ordet "Jesus" kom över mina läppar började hjärtat slå lugnt igen. Det var som att trycka på en knapp!

HUNGERSNÖD. I Senegal har det regnat alltför lite alltför länge och många är undernärda. Missionär Ann-Katrin Store rapporterar om mathjälpen i väntan på regn.

Mat för bara en dag

Det är moln på himlen i Senegal just nu, i både bokstavlig och överförd mening. Molnen hopas, lyckligtvis, på himlen. De inget hopp, kanske regntiden snart börjar och ger goda regn. Regn som vattnar sådden och ger skörd så att familjerna får mat. Molnen i överförd bemärkelse hopar sig också, men de för med sig hopplöshet och uppgivenhet. Maten börjar ta slut i de senegalesiska ladorna. Ännu är det 3-4 månader tills man får ny skörd. Om den kan sköras. Om regnen kommer.

– Vi har mat för fyra veckor i förrådet. Sen är det slut och jag vet inte hur jag ska kunna förse familjen med mat, säger odlaren **Samba Ndour** i byn Mbettite i centrala Senegal. Kärnfamiljen består av fyra barn. Några av barnen har redan rödskimrande hår, en indikation på undernäring.

Återseendets glädje är stor när vi tillsammans med Senegals lutherska kyrkas medarbetare **Edoard Ndong** besöker byn för att utreda hjälpbehovet med tanke på matsituationen. Samba Ndour gick i bibelskola på 1980-talet då **Tor-Erik Store** var rektor för skolan. Sedan dess har mycket hänt och det finns en del tankar att utbyta. Målet för besöket är trots allt inte att söka upp gamla vänner. Byn finns i det område som drabbats av torka och hotet om hungersnöd är ett faktum. Myndigheterna har tillsammans med kyrkan valt ut de byar som behöver mest hjälp. Sädesförråden minskar oroväckande snabbt och det är ännu länge tills den nya skörden är mogen.

Ettårigt hjälpprogram

I Senegal beräknas cirka 850 000 människor beröras av matkrisen, i hela Sahel-området är 15 miljoner människor utsatta för hot om hungersnöd.

Kyrkans hjälp till nödställda sker i centrala Senegal där också de flesta församlingarna finns. Hjälpfen berör cirka 10 000 personer eller 1 300 hushåll. För tillfället pågår rekognoseringsarbete tillsammans med myndigheter och religiösa ledare för att hitta de mest hjälpbehövande i byarna. Hjälpfen ges i olika former och de som får hjälp väljer själva hurudan hjälp de får. Hjälpfen består av direkt mathjälp, utsäde och arbetsredskap, mikrolån eller mat till djuren. Det görs ingen åtskillnad på ras och religion då de hjälpbehövande ut-

”Jag sätter mitt hopp till Gud. Måtte han ge er kraft att hjälpa oss.”

Fatou Sarr

◀ **FATOU SARR** har mat bara för en dag. Sädesförrådet är tomt.

▲ **BYRÅDET I** byn Logdir: Augustin Ngom, Imamen Ablaye Faye, kateketen Gregoire Sarr och i bakgrunden kommunens förtröendeman Manga Séne.

▲ **ODLAREN SAMBA** Ndour och hans hustru Héléne Ndiagne har mat för fyra veckor. Deras fyra barn visar redan tecken på undernäring.

FOTO: SARI LEHTELÄ

ses. Hjälpprogrammet beräknas ta ungefär ett år att genomdriva och består förutom direkt nödhjälp av utbildning där kvinnor får lära sig göra proteinrik mat till barnen. Odlingsmetoder och vilka växt- och trädarter som tål torka lärs också ut i programmet.

– Ensamma har vi svårt att genomföra det digra hjälpprogrammet men vi får hjälp från grannlandet Mauretania där Lutherska Världsförbundet arbetar. Medan vi får direkt hjälp lär vi oss också hur vi ska kunna undvika kriser i framtiden, säger pastor **Pierre Thiam**, direktör för kyrkans utvecklingsavdelning.

Vi har det svårt, men klarar oss

I byn Logdir träffar vi bychefen, imamen och byns kateket. Tillsammans har de valt ut vem som ska få hjälp. Byn har cirka 700 hushåll, men männen föreslår endast två familjer, två änkor med barn.

– Vi har alla det svårt, men vi kla-

rar oss tills nästa skörd. I vår by regnade det ganska bra, men i kommunen finns många byar där man inte alls fick regn och skörden blev knapp. De behöver hjälpen bättre än vi. Men de två änkor vi valt ut är de fattigaste av fattiga och de behöver hjälp, svarar männen enstämmigt på frågan om varför så få valts ut.

Tillsammans med Edoard Ndong besöker vi den ena av änkorerna.

– Jag har mat endast för en dag i gången, svarar **Fatou Sarr** på frågan om hennes matsituation.

Hon är änka sedan tio år. Några av barnen bor i städer och hör sällan av sig. Några bor hemma. Fatou Sarr har svårt att gå och hon är trött. Hyddan är enkel och sädesboden tom. Hon odlar hirs och jordnötter och lite bissap (en c-vitaminrik sort av hibiskus som används i matlagning). För att få pengar säljer hon en del nötter och hibiskus. Om det finns att sälja, vill säga. Hon

väljer mathjälp som första prioritet då Ndong frågar.

– Och mat till åsnan så att den orkar arbeta på åkern så att vi får ny skörd. Så behöver jag utsäde, fortsätter Sarr.

– Mikrolån för att starta handel vill jag inte ha, jag är för gammal och mina ben bär inte. Någon annan kan använda de pengarna bättre. Jag sätter mitt hopp till Gud. Måtte han ge er kraft att hjälpa oss, avslutar hon.

FMS OCH MATHJÄLPEN

• **Finska Missionssällskapet** hjälper nödställda i Senegal med 100 000 euro. Senegals lutherska kyrka sköter om att hjälpen kommer fram till behövande. FMS har också betalt 150 000 euro till Mauretania via Lutherska Världsförbundet. Kyrkan i Senegal har nära samarbete med medarbetarna i Mauretania.

VÄNÅ KYRKA
har en ståtlig gavel med blindingar och en utomhuspredikstol.
FOTO: VILJA TAMMINEN, ALEXIUS MANFELT/WIKIMEDIA

I gråsten, trä och plast

Gråstenskyrkan i Vänå har klarat sig undan både bränder och olyckor. Sjuttioårsdesigern har däremot satt sina plastiga spår under kryssvalven.

TEXT: HEDVIG LÅNGBACKA

Vänå kyrkas gavel syns på långt håll när man kommer körande längs motorvägen mellan Tammerfors och Helsingfors. Den är imponerande och ger ett stabilt och burget intryck, med präktiga utsmyckningar, så kallade blindingar, som påminner mycket om Borgå domkyrka. Väl framme på kyrkogården hörs dånet från motorvägen mycket bra, men man ser ingen trafik. Kring kyrkan och kyrkogården finns ett litet fredat område med höga träd som skymmer sikten för den som står härnere, träd som himlens fåglar, av fågelsången en sommardag att döma, bygger bon i. Och så ska väl en kyrka vara – nära till livet som brusar utanför, men ändå en lugn och fredad plats.

På nära håll förstärks intrycket av något välbärgat och solitt. På kyrkogården finns många dyrbara och påkostade släktgravar som påminner om att det här är rika trakter. Bördig åkermark, stora skogar och fina jaktmarker har gett dem som har bott här i trakterna söder om Tavastehus fina möjligheter att försörja sig och bygga en stor kyrka! Muren är i sig vacker, byggd av sto-

"I muren på kyrkans västra kortvägg finns något som jag aldrig sett på annat håll, nämligen en utomhuspredikstol!"
Hedvig Långbacka

ra olikfärgade stenblock, grå, svarta, rödbruna, så tätt fogade att murbruket knappast syns. Taket är också väl tilltaget och täckt med svartmalade spånor. I muren på kyrkans västra kortvägg finns något som jag aldrig sett på annat håll, nämligen en utomhuspredikstol! En liten tegelkiosk, kanske man kan kalla det, några meter ovan marken. Tydligt hölls en del gudstjänster utomhus – och kanske den användes för att tillkännage viktiga nyheter för socknens menighet.

De medeltida kyrkorna i Finland har ju gått skiftande öden till mötes, många har förändrats mycket under seklerna, inte minst under reformationens tid. Vänå, eller Vanaja på finska, hör till dem som, vad gäller själva stommen, har bibehållits utan stora förändringar. Ingen brand eller annan olycka har förstört väggar eller tak eller inredning. Den är som ett skolexempel på de gamla gråstenskyrkornas grundplan; en lång, hög rektangulär byggnad, med ett vapenhus på södra sidan och en sakristia på den norra; de ser litet ut som låga förstugor. Kyrkan är byggd i ett enda skepp, med mjuka valvbågar mot takets kryssvalv. Som en ljus himmel av sten.

Men, men, – från denna svindlande vackra himmel hänger stora takkronor av, tro det eller ej, plast! Stora klasar av platsbyggnad, i tvättakta sjuttioårsstil. Vid mitt första besök hajade jag till och det ryste i mig. Smaksaker kan man ju inte säga rätt och fel om, och nog måste man kunna hämta in litet nya saker i en kyrka. Också. Men, men...

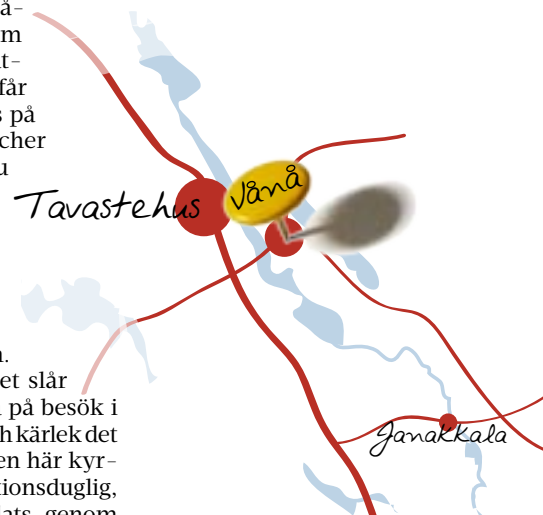
Litet nedslagen av detta vandrade jag då genom den i naturvitt kalkade kyrkan mot altaret och glömde där helt min förstämning! För på altaret finns en skatt – ett stort och präktigt altarskåp i trä står nedanom ett stort fönster. Det vittnar om en hantverksskicklighet och en hängivenhet för den egna uppgiften som jag bara rörd kan vara tacksam över.

I Antwerpen fanns på 1500-talet den verkstad som säkert i flera år arbetade med altarskåpet. Med stor detaljrikedom skildras Jesu liv – största utrymmet i mitten av skåpet får Golgata-scenen med Jesus på korset. Men sina egna nischer får bland annat också Jesu födelse – en scen där träsnidarna omsorgsfullt och med kärlek ur träet har mejslat den heliga familjen, stallet och herdarna i förundran inför det lilla babyknytet på marken.

Omsorg och kärlek – det slår mig när jag tänker tillbaka på besök i Vänå hur mycket omsorg och kärlek det har behövts för att hålla den här kyrkan kvar här, hel och funktionsduglig, som en fredad och helig plats, genom seklerna. Som så ofta fylls jag av så stor tacksamhet till alla de anonyma människor som med sitt arbete har gett oss möjlighet att gå in i våra kyrkor och en välsignad stund vila från allt livet som brusar därute och kanske känna oss nära Honom, vars liv altarskåpet skildrar.

Jag tänker på dem alla, de som i tiden släpade murarnas tunga stenar hit, de skickliga hantverkarna i Antwerpen, de präster och klockare och kyrkans tjänare som här mer eller mindre anonymt har utfört sin gärning.

Och alla de församlingsbor som utgjort den levande kyrkan i Vänå, förstås. Ja, jag kan rentav känna en smula ömhet för dem som totade till platsbyggnaderna i taket. Jag föreställer mig att tanken var god!

I sommar besöker vi en rad medeltida kyrkor runtom i Finland i sällskap med Hedvig Långbacka, radioredaktör och ivrig kyrkbesökare.

ELLIPS

Majsplättens
evangelium– Tänk ju, it was
delisös!God
mat kan
göra un-
derverk
med män-
niskor. På bak-
gårdar, torg och i parker
möttes i lördags män-
niskor som normalt inte
skulle tala med varandra,
vanligen inte kommer
överens och sannerligen
inte sitter till bords till-
sammans. Men på Res-
taurangdagen, denna
glipa i myndighetskon-
trollen när precis vem
som helst får öppna en
restaurang för en dag, då
rivs många heliga murar.
Till och med språkmurar.På vår mexikan-
ska pop up-restaurang
på en bakgård i Bocks-
backa serverade vi cirka
150 personer på en dag.
Grannar, vänner, mat-
fantaster, mycket leds-
na ishockeyfans, myck-
et glada tanter. Vår bästa
kund var en liten gumma
som gick runt i grann-
skapet och lockade med
sig alla andra tanter hon
råkade på till mattätet.
Senare mot kvällen kom
hon tillbaka och åt sin
andra portion mexikan-
ska majsplättar – det är
roligare att äta tillsam-
mans med någon annan
än ensam hemma, kon-
staterade vår nya bästa
tantvän.En annan mycket god
kund var flickan i 15-års-
åldern, klart generad
över sina berusade kam-
rater, som bad om plätt-
receptet. Också hon kom
tillbaka, säkert mest för
att prata.
Och prata gjorde vi
gärna. Svenska, fin-
ska, engelska och span-
ska blandades som in-
gredienserna i salsan till
en färgstark röra där det
plötsligt var okej att pra-
ta med sina grannar,
med helt främmande
människor! Och inte ba-
ra finska. Också den där
riktigt dåliga engelskan
man inte vågat använ-
da sedan skoltiden åkte
fram i solljuset.
– Tänk ju, it was delisös!

NINA ÖSTERHOLM

En ö att lära känna, älska och längta till

LÄGERHOLME. Ett paradis, en ö för skriftskolläger utan modern komfort, ett ställe där man hittar kärleken eller rentav Gud? En färsk bok om Lekholmen i Helsingfors avslöjar den legendariska holmens många sidor.

TEXT: SOFIA TORVALDS FOTO: MAO LINDHOLM & ARKIV

När **Magnus "Mao" Lindholm** fick frågan om han ville skriva en bok om Helsingfors församlingarnas lägerö Lekholmen frågade han: "Varför jag? Jag vet ingenting om Lekholmen." Svaret blev: "Just därför." Nu, ett år senare, vet han en hel del. En av de största insikterna har varit att Lekholmen faktiskt är unik i sitt slag. Det finns inget annat ställe i Svenskfinland som så många generationer församlingsbor skulle ha en så intensiv relation till.

– Uppdragsgivarna ville uttryckligen ha en bok om Lekholmen och inte enbart om skriftskolan på Lekholmen, säger Mao Lindholm som tyckte det var spännande att få fram nya detaljer inte minst om den första tiden på ön.

Det unika med Lekholmen är att där uppstått en intensiv gemenskap bland dem som bott på ön om somrarna. De kom inte dit enbart för att de var anställda av en församling som ordnade läger där – skriftskolorna kom till Lekholmen först i mitten av 50-talet. De kom till Lekholmen för att holmen blivit just deras sommarö.

Från början var tanken att vanliga församlingsbor skulle kunna fira sin semester där om det fanns lediga stugor eller sängar.

– Det var nästan en sorts kollektivt bohemliv: man fick bo gratis och tog mat och kaffe med sig i en korg.

Än i dag är det bara att ta båten över och fråga om det är möjligt att få husrum för natten.

En välsignad holme

I juni firar Lekholmen att det är 75 år

sedan Helsingfors församlingarna köpte ön och började bedriva verksamhet där. Men visst var ön bebodd redan tidigare.

I slutet av 1860-talet flyttade Estlandsbördiga **Johan Michel Wikström** med familj till Lekholmen. Marken tillhörde Nordsjö gård men husen ägde Wikström själv. Det sades om honom att han var en ganska elak man, men så hade han också ett hårt liv. Han livnärde familjen på fiske och jakt och på att bistå båtar som råkat i sjönöd. Det fick också hans fyra döttrar lära sig.

– Jag gjorde ett upprop om Lekholmen i Kyrkpressen och i Radio Vega, och den vägen fick jag ett långt brev av barnbarnsbarnet till denna första person som bodde på ön. Hon hade talat mycket med sina mostrar som hade många konkreta minnen från ön. Det var ett otroligt bra material.

Barnbarnsbarnet **Birgitta Lönnqvist** berättar att det betydde mycket för hennes mormor att Lekholmen köptes av kyrkan. Hon hade rentav en känsla av att hela holmen var "genomsyrad av Gudstro".

Lekholmen invigdes som Helsingfors församlingarnas sommarö i juni 1937. De första årtiondena betecknas som "paradisiska". Familjerna som bodde på holmen var vanliga, aktiva församlingsmedlemmar. Många unga hittade varann och gifte sig senare – det sägs att Lekholmen producerat minst ett femtiotal par. När flaggan hissades om morgnarna samlades man runt den och sjöng psalmer, när båten kom sjöngs psalmer, när båten for sjöngs psalmer ...

– Jag har försökt fråga om inte de

MAGNUS "MAO" Lindholm skrev "All tid på Lekholmen" på uppdrag av Helsingfors kyrkliga samfällighet. Han intervjuade drygt 30 personer för boken.

människor som bodde på Lekholmen någonsin hade konflikter, men det verkade faktiskt som om alla kom väldigt bra överens, skrattar Mao Lindholm.

Tillbaka till naturen

Orsaken till att församlingarna ville satsa på öliv låg i att man på 30-talet började tycka att också arbetarklassen hade rätt att vara ute i naturen.

– Naturen fick på sätt och vis ersätta Gud. Samtidigt ökade kravet på att kyrkan skulle ta socialt ansvar och man tyckte att alla borde få vara ute på landet om somrarna.

När skriftskolorna invaderade ön i mitten av 50-talet förändrades stämningen något.

– Tidigare var det bara holmbor på ön, och traditionen – också den andliga – fördes vidare med en större kontinuitet. Sen kan det också vara bra att komma ihåg att det var just i slutet av 50-talet som ung-

Ingen "quick fix" på frid

BOK

Frid i själen

Författare:
Niklas Piensoho
Förlag: Libris 2012

Självhjälpslitteratur säljer bra. Vi vill alla bli bättre: starkare ledare, tryggare föräldrar och mer åtråvärda partners. I samma stil kan vi

också coacha oss själva till bättre kristna. Frid i själen på 187 sidor. Amen!

Niklas Piensoho, den svenska pastorn bakom böckerna *100 dagar med Jesus* och *39 frågor*, angriper i sin färskaste bok teman som oro, ångest, räds- la och stress. Hur mår du i själen? är frågan.

Och visst, temat känns angeläget. Vem vill inte ha frid i dagens upptemp- samhälle? Att Piensoho kan skriva och är snärtigt i för-

mulingarna skadar inte heller. I korta, lättlästa ka- pitel betar han av olika sor- ters negativa känslotillstånd varvade med bibelcitater och anekdoter. I slutet av boken finns också listor med frå- gor att fundera vidare kring.

Trots den snygga för- packningen känns innehål- let tyvärr tunt. Visst är det bra att vinkla det negativa från olika håll, att försöka se det positiva i situationen och hitta den "goda oron", men det känns prutthurtigt.

Som läsare får jag bilden av att min ångest och oro in- te är riktigt befogad, att jag överdriver och jagar upp mig själv i onödan. "Tänk på barnen i Afrika" läser jag mellan raderna.

Jag får inte heller förtro- ende för författarens eg- na erfarenheter. Stund- vis snuddar Piensoho vagt vid "tyngre perioder i mitt liv", men den förankring i hans personliga erfarenhe- ter som jag som läsare så desperat behöver kommer

aldrig. Det gör texten ytlig. Kapitlen är korta, Piensoho kommer aldrig in på djupet. Det blir en "quick fix".

De bästa kapitlen handlar om sömn och drömmar, om att ta vara på det ofta kre- ativa arbetet som hjärnan gör när vi sover. Där kom- mer Niklas Piensohos po- sitiva och uppmuntran- de coaching till sin rätt. Men friden får jag nog söka nå- gon annanstans.

NINA ÖSTERHOLM

Torsten Borg till Höstdagar

UNDERHÅLLNING. Torsten Borg som kom trea i Idols i vår kommer att uppträda på Sommardagarna på Lekholmen i juli och Höstdagarna i Toijala i november.

Torsten Borg är hemma från Karleby och fick nyligen ett 1000 euros stipendium av staden för sina insatser i sångtävlingen Idols.

På Sommardagarna uppträder Torsten Borg tillsammans med en gitarrist och på Höstdagarna med ett band. Både Sommardagarna och Höstdagar ordnas av Förbundet kristen skolgungdom rf (FKS). Sommardagarna är ett nytt koncept som ordnas för första gången i sommar. Dagarna går av stapeln den 6-8 juli

TORSTEN BORG från Karleby blev känd via Idols.

på Lekholmen i Helsingfors. Höstdagarna ordnas i höst för första gången i en skola i Toijala. Dagarna går traditionenligt av stapeln på Allhelgonahelgen.

Lekis firas också med foton och film

JUBILEUM. Helsingforsförsamlingarnas lägerholme Lekholmen firar i sommar att det gått 75 år sedan holmen köptes av försam-

lingarna (se artikel här intill). Inför jubiléet presteras förutom boken *All tid på Lekholmen* (Fontana media) också en fotoutställning om Lekholmen och dess verksamhet.

Under Lekholmens festår har Gemensamt svenskt församlingsarbete också producerat en dokumentärfilm om holmen. Filmen är gjord av studerandena **Thomas Vikfors** och **Niclas Johansson** vid yrkeshögskolan Arcada. Både filmen, fotoutställningen och boken presenteras fredagen den 25 maj på Församlingarnas hus i Helsingfors.

Susan Boyle deltar i Kristusdag i Tallinn

KONSERT. Brittiska Talentsegraren **Susan Boyle** blir ett av dragplåstren vid den estniska Kristus-dagens galakonsert i Tallinn den 28 juli.

– Det är en glädje för mig att besöka Estland för första gången. Det är en ära att få hålla en konsert just i Estland som har en så unik musikhistoria och där den "sjungande revolutionen" ägde rum. Jag ber att min konsert ska fylla besökarnas hjärtan med tro, hopp och glädje, säger Boyle.

Bakom den estniska Kristus-dagen står alla Estlands kyrkor i samarbete med evangelisationsorganisationen Agape Europe. Ett

av de böneämnen som lyfts fram inför dagen är att be för Estland som blev självständigt för tjugo år sedan, som upplevt en snabb höjning i levnadsstandarden men samtidigt är ett av världens mest sekulariserade länder.

De estniska arrangörerna väntar sig att också många finländare ska ta sig till Tallinn till Kristus-dagen och delta i olika evenemang.

domskulturen slog som en våg över stan, och det märktes också på Lekholmen.

Paradiset fick kanske ett slut när öborna fick ta itu med problem och konflikter som hade att göra med rökning, alkohol och droger. Vem som helst som var församlingsmedlem fick komma och bo gratis på ön och ibland utnyttjades holmbornas naivitet och godheten av sådana som inte var lika naiva.

Sedan flera decennier har Lekholmen varit en ö mera för skriftskolor än för holmbor och Mao Lindholm verkar fundersam när det kommer på tal.

– Förr var det 100 procent holmboverksamhet, i dag är det 90 procent

skriftskola och 10 procent annan verksamhet.

Lindholm har funderat mycket på Lekholmens framtid och hans tankar har också fått utrymme i boken.

– För att Lekholmen ska överleva måste det finnas en andlig puls på ön – och en kontinuitet.

Han föreslår ett retreatcentrum eller kanske en kristen kommunitet som lever och verkar på holmen året runt. Med dagens förbindelser är det inte möjligt: på vintern kommer man till ön bara över isen.

– Det kan inte bli som förr, men det kan definitivt bli något bra. Ön är en begränsning i sig, och kan bli en ex-

tremupplevelse för den som dagligen är beroende av bekvämligheter och den digitala tekniken. Man kan skapa något helt speciellt på ett sådant ställe.

Boken handlar om Lekholmens historia, både den helt kronologiska och den mer andliga. Men den handlar också om ön alldeles konkret: vilka växter som växer där, vilken bergart (granodiorit) som holmen främst består av.

– Klipporna är nästan 2000 miljoner år gamla.

Mao Lindholm poängterar att han inte skrivit en historik. Han har skrivit en bok om Lekholmen för att han ville ge en röst åt bland annat de drygt trettio personer som han valde ut och för vilka ön verkligen varit viktig.

– Det är något mycket speciellt med den här ön. Jag hoppas att boken också kan bli lite av en väckarklocka: vad vill vi med Lekholmen i framtiden?

”Det är något mycket speciellt med Lekholmen.”

Själens målare får pris

KULTURINSATS. Prästen och konstnären **Christer Åberg** har fått Församlingsförbundets kulturpris år 2012.

Åberg är till vardags – och helgdags – kyrkoherde i Lapträsk svenska församling, men har vid sidan av ämbetet verkat som yrkeskonstnär sedan mitten av åttiotalet. Han har haft många utställningar både i Finland och utomlands och

brukar beskrivas som en kolorist, med starka symboliska målningar.

I prismotiveringen sägs det dessutom att "en del av målningarna har en själavårdande karaktär".

– Gäller det här verkligen mig! sade en glädjestrålande Christer Åberg vid utdelningen på Församlingsförbundets årsmöte häromveckan.

CHRISTER ÅBERG.
FOTO: MAY WIKSTRÖM

För honom är priset ett erkännande för bilder och konstverk överlag, särskilt i kyrkliga sammanhang.

– Som kyrkohistoriker vet jag ju att bildkonstens ställning i kyrkan ibland har varit problematisk. Bilderna behövs i en tillvaro där livet är mångdimensionellt och svårt att tolka, sade Åberg.

Han tycker att bilder också är viktiga när människan försöker tolka storheten Gud.

– Det ordlösa, meditati-

va betraktandet lär oss att lyssna med våra ögon. Det kan hjälpa oss att känna att vi hör hemma i vår egen själ och att vi behöver finnas till för andra, hälsade pristagaren.

Han passade också på att tacka sin hustru med en beskrivning som fick deltagarna att brista ut i spontana applåder.

– När hon kommer in till mig när jag håller på och målar något beställningsverk eller annat stort arbete

och lämnar ett fat med en färdigt skalad apelsin är det för mig den finaste bilden av kärlek som finns!

Församlingsförbundets kulturpris är 3000 euro. Det delas ut varje år till en person som erkänsla för kulturella insatser på kristen grund.

Priset ges på förslag av förbundets kulturdelegation, som leds av ordförande Björn Wallén.

■ MAY WIKSTRÖM

KRYSSET MAJ

	STAD I TURKIET	KANSKL	PAPPA SOM RESE	SPARAR	LITFA PANTOMIM	SVÄNGA	SVÄNGA FÖRE- STÄNDIG Luk 8:91	ILL- VILLIG	BMA 2012	
	→							VÄNING	BJ UPP	
			LIPPSIN SVÄNDET MAN 1 Sam 1:12			SLUT- ORD I ÖDN				
	FISK ARGON ÅSKA		FÄTÖL ÖRO			KALL ÖRYCK FÖR- HÄTLIG				
						MÄKTAR				
	→					PRO- NOMEN LEN		TRÄKIG	SÄDES- SLAG	
PROFET Ap 9:28	↓	AVGA SÖTKUM TRÄD	KUNGS- FISK	"FRID ÖVER..." Ps 129:6	GÖSTA SVENSK SVÄDE- SPELARE LYSSANDE	BARN		HERR		
				GÅLDEN			VÄRDE- SAMMIG LAD HAD DRÖMMAR I Mos 41:1		STRÄNG INSTRU- MENT	LURA
"KÄND FÄLL LEDAR ... ÄR TAG DENHÄNDES 46:14						FÖR- KUNNA	EN PSALM AV ... Ps 50:1 VESTERBOD UTSIKT		LYMHET UTRÄDE	
SÄGA DEN SOM SÄR EN GRÄVA		BGRUPP TRÖSÖVER TYGELSE		SAME RHODE ISLAND		FÖR- NEKAR	DOSA		AMERIKA ÖMKLIG	FÄTTIG
			PÄMIN- NELSE Ä LÄBO			ÄR BUA- GÄNDA		SÄGA F INSKI FLICK- NAMN		
BEHAG- LIG					DET ÄR SEGT		MANIGE SKYDD- ANDE		MYCKET SÄLLSYNT LIPA	
ETT LUF- TIGT ORD			HÄR- TOT	PRO- FESSION	FLITIG TON		SPELS- BÄGITTEL ÖKRESE MOLLER- SON		KONDO- KÄPP I HJULAT	
VEH- ÄN	TRÄSTAV VÄRSFÖD NOAS SON 1 Mos 6:10				5/4		MÄRD- DJUR			GLAD GRUYÈRE TONART
		STRÄL- GLANS VIND- STÖT			MÄNS- DOERER DIBAL- DEL		BUSKE	SÄLV- FÖRUREN- KANST LOS ANGELES		
MAGER		ARG			LÄG- LÄRARE Ap 5:34			GRAM- MATISKT KÖN		
			JÄRLA			FÖRRÄD			SNÄLLT	

Konstruerat av BRITT-MARI ANDTFOLK

APRILKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna lottades följande vinnare fram. Bokprisen kommer på posten. Vi gratulerar: **Margareta Öst**, Jakobstad, **Helena Påvals**, Vårdö och **Sam Österlund**, Mariehamn.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 12 juni 2012 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Majkryssset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset följer 1917 års översättning. Lycka till!

Namn & adress:

.....

.....

	BMA 2012	TJÄNNS SÄLLEN	SÄR- EDAN	POP- SÄR- EDAN AV G. LEVINS	ASA FÖR- SÄLLEN	HA	DANSK B	PLAN	K	ANTA	P	VÄJEN I TON TRON	
	→	M	U	N	S	A	L	A	↓	A	O	M	
FÄRINT I TILL NÄRVAR		A	N	A	N	A	S		JFRANK MINN RIVIGA	K	R	O	N
		A	L	D	R	I	G		VAFON ABGIC TILLES NING	K	Y	L	L
GRUPP I LANSUNG		K	E	N	T	Ä	S	N		HEDER FÖRRE	Ä	R	A
		P	U	R	I	T	A	N		K	A	N	A
		S	L	A	M	G	R	A		N	D	M	
ÄR		A	G	A	B	U	S		HÄR EN I BIBEL UPPGIF	R	U	T	
ÄR		A	M	E	R	I	K	A		A	G	A	R
KONUR KADFF		M	E	T	E	O	R		JFRANK FÄLLAS LUKAS 3	G	I	R	
		A	M	N	E	N	I	S		M	O	D	E
TEHA		A	P	R	I	K	O	S		K	E	D	
		A	L	T	A	R	E		TALAT FÖR VÄRRE	A	S		
FÄRINT I KYRKA		Ä	R	→	K	Y	R	K		H	E	R	E
PLÅGA		R	E	S	E	R	V	E		A	K	T	A
		P	I	N	A	R	A	A		R	E	E	L
KRYSS		S	A	L	T	T	R	I		A	N	G	E

INKAST ANN-CHRISTINE MARTTINEN

Varken för ung eller för gammal

JAG SITTER på flygfältet och skriver det här Inkastet. Bakom mig har jag en vecka av vår i Arizona (+32 C). Min gamla klasskamrat Bob skrev e-post och sa: "Kom. Du behöver ta en liten paus. Det är 50 år sen du blev utbytesstudent och vi har klassträff. Jag skickar flygbiljett."

Vad kan man säga? Packa sin kappsäck och tacka Gud för vänner som Bob.

Det blev en intensiv vecka med många bitterljuva minnen. Det var diskussion kring Obama vs. Romney, amerikansk ekonomi, Gud och människan, sjukdom och död. Vi var alla i "den åldern".

BOB ÄR UNIK, den mest innovativa, intelligenta visionär jag någonsin träffat. Hans gener och identitet kommer från förfäderna i två indianstammar: shawnee och comanche. Han är imponerande stor, grålockig och så stark att han ensam orkar lyfta ett piano. Han är konstnär, politiskt oberoende, en fredens och försoningens man, en kväkare som inte tycks hota någons religiösa övertygelse. Han är en känd företagare som rör sig lika obehindrat bland presidenter och guvernörer som bland de hemlösa på gatan. Hans ambulansfirma frågar inte om en patient har försäkring eller inte. Finanserna reds upp på sätt eller annat efter att människan fått vård.

BOB OCH hans hustru Jenny var chockade av att se hur många gamlingar och veteraner, skadade till kropp, själ och psyke, som bor på gatan i Phoenix. "De hade ingen aning om att de kunde anhålla om social hjälp", sa Jenny. Myndigheterna himlade med ögonen, de hemlösa visste inte vad de kunde göra. "Jag vet vad jag kan göra", sa Jenny, gick till stadsdirektören och andra högdjur, bildade en studiekommitté och satte igång ett byggnadsprojekt – ett hem för hemlösa, med socialarbetare och rådgivning. Hon fortsatte det arbete som hennes mor i tiderna hade startat via Frälsningsarmén. Jennys och Bobs kommittéer är inget pappersprassel. Redan för flera årtionden sedan grundade de en stiftelse för att främja rättvisa för marginaliserade.

"Det finns så mycket att göra", säger Jenny. Hennes bakgrund ligger i judendomen. Hon var tidigare lagstiftare, läste sedan teologi och blev fängelsepräst, nu sjukhussjälavårdare. Samtidigt kämpar hon tappert mot cancer.

PÅ SÖNDAG förmiddag satt vi hemma hos Bob och Jenny och firade gudstjänst. Temat var Kristi himmelfärd. Jenny i svart prästdräkt med silverkors runt halsen ackompanjerade lovsången med gitarr. Vi diskuterade söndagens text, berättade om upplevelser vi haft då vi fått följa någon fram till porten. Vi kom med våra böneämnen och vi firade nattvard tillsammans. Utanför fönstret stod jakarandaträdet i full blom.

"Det finns så mycket att göra, vi är varken för unga eller för gamla för att tackla det som Gud ber oss göra", sa Jenny.

"Bob och hans hustru Jenny var chockade av att se hur många gamlingar och veteraner som bor på gatan."

RADBYTET JAN EDSTRÖM

(Fri)kyrkliga utmaningar

I KP 10.5 intervjuas f.d. frikyrkoteologen Sigfrid Deminger om frikyrkans kris i Sverige. Han inledde debatten 3.2 i Dagen med att konstatera "frikyrkligheten bar inte". Han är nu medlem i Svenska kyrkan. Deminger anser att frikyrkornas teologi har tunnats ut, att gudstjänstlivet (och musiken) saknar värdighet och att frikyrkorna gett upp sitt samhällsengagemang.

Man kan med Björn Cedersjö i Dagen 4.5 undra om detta handlar om en specifikt frikyrklig problematik. Är det så att allt är bättre i folkkyrkan, och är det överhuvudtaget längre relevant att använda ordet frikyrklig när statskyrkosystemet avskaffats och alla kyrkor är

fria i förhållande till staten?

Deminger tror att frikyrkligheten har samma problem i Finland. Möjligen, men riktigt så enkelt är det inte. I Sverige hamnade väckelsekristendomen utanför Svenska kyrkan och blev stora frikyrkor, medan de mest betydande väckelserörelserna hos oss stannat inom den lutherska kyrkan. I Finland ser frikyrkligheten annorlunda ut på finskt

och svenskspråkigt håll, men allmänt taget har kyrkorna profilerat sig och blivit ekumeniskt aktiva. Däremot har de inte bildat gemensamma samfund som i Sverige även om de har ett nära samarbete i bistånds- och samhällsfrågor.

De frågor Deminger lyfter fram är aktuella också hos oss, men inte bara inom frikyrkligheten. Teologin har sin givna plats, därför behövs fler unga teologer i alla kyrkor och ett öppet samtal inom och mellan samfundet. Gudstjänstfirandet kan variera en hel del, också inom de enskilda samfundet, och ungdomskulturen som ett hot eller en tillgång i gudstjänstlivet är inte en svartvit fråga. Frikyrkorna hos oss har från början haft ett aktivt samhällsengagemang, starkare än i folkkyrkorna, men i dag har det blivit allt svårare

att frigöra resurser för samhällspåverkan.

På en viktig punkt har Deminger naturligtvis rätt, det behövs mera samarbete mellan kyrkorna. Men också här finns det en viktig skillnad mellan våra länder. I Sverige har ekumenik och samtal mellan Svenska kyrkan och frikyrkan ofta lett till praktiska överenskommelser och samarbete, inom sjukhus- och fängelsejälavården och inte minst på lokalförsamlingsnivå. Hos oss har ekumeniken mellan frikyrkorna och evangelisk-lutherska kyrkan resulterat i uttalanden och överenskommelser med jämförelsevis liten praktisk betydelse.

JAN EDSTRÖM
ordförande för Frikyrklig Samverkan FS rf.

KYRKANS BUDSKAP

Attitydförändring eller budskapsförändring?

Jag läste i KP nr 19/2012 att stiftsdekan Sakari Häkkinen bekymrar sig över vår kyrkas minskade medlemsantal. Som botemedel mot detta efterlyser han en "attitydförändring" och att "kyrkan moderniseras i takt med samhället". Jag frågar mig vad denna modernisering riktigt går ut på enligt Häkkinen? Ska vi skriva en ny Bibel eller duger det inte med den gamla? Förhoppningsvis är det inte detta Häkkinen menar, men jag måste säga att jag blir ganska fundersam när jag läser följande mening: "Det är få finländare som är intresserade av kyrkans budskap i nuvarande form, och andra än de med traditionell syn på kristendomen är kyrkan inte ivrig att få som medlemmar." Jag håller med Häkkinen om att det självfallet är ledsamt och beklagligt att kyrkans budskap ses som ointressant av många finländare. Men hur ska vi som kyrka reagera på detta? Om "kyrkans budskap i nuvarande form" inte tilltalar alla människor: ska vi då börja ändra på kyrkans lära? Jag håller med om att vi i Finland behöver en attitydförändring i kyrkan, men in-

te en attitydförändring som leder till en mer urvattnad och flummig kristendom. Tvärtom behöver vi hitta tillbaka till och hålla oss till Bibeln, Guds heliga ord och en tydlig, klassisk kristendom. Kyrkans budskap är nämligen ingenting som vi människor godtyckligt kan ändra hit och dit. Kyrkans budskap är evangeliet om Jesus Kristus, en uppenbarelse från Gud själv, ett tidlöst budskap som vi ska predika i generation efter generation. Aposteln Paulus

skriver: "Om någon predikar evangelium för er i strid med vad ni har tagit emot, så skall han vara under förbannelse. Är det människor jag nu försöker få på min sida - eller Gud? Eller försöker jag ställa mig in hos människor? Om jag fortfarande ville vara människor till lags, skulle jag inte vara Kristi tjänare." (Gal 1:9-10) Evangeliet handlar alltså inte om att vara människor till lags, utan om att predika så att man är Gud till lags. Kyrkan måste förstås modernisera sig så till-

vida att den ständigt funderar på hur man på bästa sätt ska kommunicera evangeliet så att vanligt folk förstår vad man säger. Om det är detta Häkkinen åsyftar så håller jag helt med honom. Men själva budskapet, om Jesus som enda Vägen till frälsning, det är vad det är, det får vi inte gå in och ändra på. Oavsett hur många människor som skulle förkasta det.

DANIEL NORRBACK
församlingsspastor i Pargas

NY SUCCÉSKIVA MED HANS MARTIN!

Beställ här! så får du en signerad CD direkt av Hans till priset 21 € inkl.porto

Namn: _____

Adress: _____

Postnr: _____

Ort: _____

VAR GOD TEXTA!

Skicka till: Hans Martin
Söderfjärdsvägen 128 65410 Sundom

eller beställ via **info@hansmartin.net**

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

UNG & AUKTORITET

"Ungdomar väljer själv vem de tänker ägna sin uppmärksamhet åt (...). Ifall de inte bryr sig om dig kommer de inte att bry sig om det du säger."

Daniel Björk och Fredrik Kass i Sändebudet

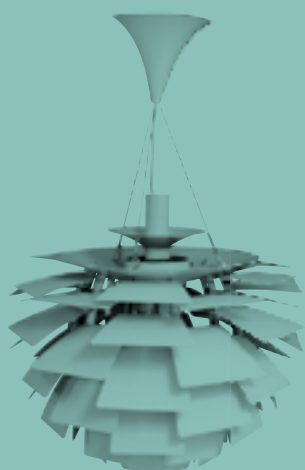
IDROTT FUNDAMENTALISM

De där som vi älskar att hata
Författaren Maria Küchen har läst Åboteologen Mikael Lindfelts *Meningsskapande idrott* lagom till VM-yr och stundande OS. Hon drar paralleller mellan idrott och fanatism i senaste

Kyrkans Tidning. – Jag gissar att många kyrkoledare skulle dö av avund om de såg hängivenheten på Anfield, men baksidan av hängivenhet är alltid fundamentalism. Identitetsskapande i form av "vi" och "de" tänkande har kyrkan inte råd med, slår hon fast.

OSCAR KLEINEH

POUL HENNINGSEN "PH-KOTTE"

TIMO SARPANEVA CLARITAS

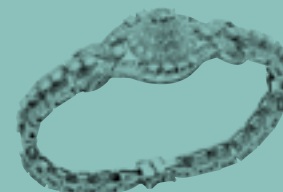
VITRINSKÅP ROKOKO

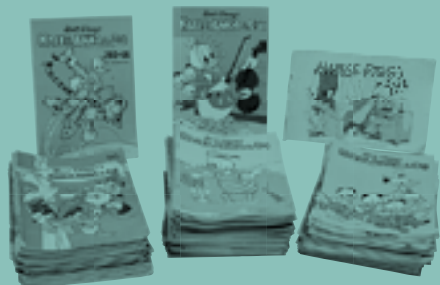
YONESAWA
LEKSAKSRACERBIL

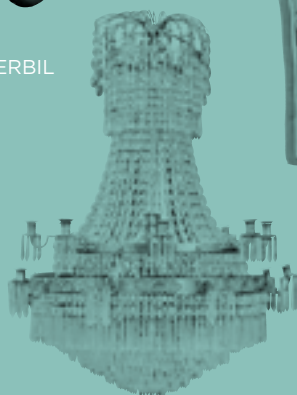
GUCCI SCARF

DIAMANTARMBAND

SERIETIDNINGAR

LJUSKRONA 1800-TAL

MATSERVIS 1900-TAL

LOUIS VUITTON AXELVÄSKA

SAM VANNI SERIGRAFI

KVALITETSAUKTIONER VARJE DAG

Sälj och köp lätt och bekvämt på nätet, 24 timmar i dygnet - varje dag. Våra experter står till tjänst med kostnadsfri värdering och rådgivning. På Bukowskis har vi en gedigen erfarenhet av att värdera hemmets alla värdeföremål och vi erbjuder enkla och effektiva helhetslösningar för försäljning via auktion.

Välkommen att kontakta vår hemvärderare Joachim Borgström för kostnadsfri rådgivning och värdering. Tfn: 09 6689 1180 eller info.finland@bukowskismarket.com, till denna adress kan du även skicka bilder på föremål som skall värderas. Konst, design, vintage, smycken, möbler, silver, mattor och mycket mera - nytt varje dag.

Du har även möjlighet att bekanta dig med föremålen i vårt showroom på Stora Robertsgatan 4, Helsingfors. Öppet vardagar kl. 11 - 17.

WWW.BUKOWSKISMARKE.COM

Bukowskis
MARKET